

ספר שמואל ב' חטא דוד ובת שבע (פרקים יא-יב)

נושא	פרק	תכנים מרכזיים	נקודות והצעות להוראה
הקדמה			<p>בהוראת מעשה דוד ובת שבע ישנה מורכבות רבה ועל המורה ליתן את דעתו מראש על המגמה הכללית בהוראת הפרשה.</p> <p>מחד, דמותו של דוד המלך היא מדמויות המופת בתנ"ך ובהיסטוריה בכלל, ובמקומות רבים מעיד הכתוב על גדולת רוחו ועל יושר דרכו: "וַיְהִי דָוִד לְכָל דָּרְכוֹ מִשְׁכִּיל וְהָיָה עִמּוֹ", "מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְנָעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל, רוּחַ ה' דָּבַר בִּי וּמַלְּתוֹ עַל לְשׁוֹנִי". דוד הוא משורר התהילים - פרקי התפילה הנותנים ביטוי להמיית ליבו של אדם בכל מצב וזמן, ונאמרים על ידי רבבות אלפי ישראל לאורך דורות. דוד הוא בונה ירושלים עיר הקדש, ועל ממלכתו הבטיחו ה' כי "נֶאֱמַן בְּיָתְךָ וּמִמְלַכְתְּךָ עַד עוֹלָם.. כִּסְאֶךָ יִהְיֶה נֶכֶן עַד עוֹלָם". שלמה המלך מסיים את בקשתו הגדולה להשראת השכינה במקדש בהזכרת זכות דוד אביו: וְעַתָּה קוּמָה ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ וְאַרְוֵנוּ עֵצְרֵנוּ!.. אֵל תִּשָּׁב פְּנֵי מִשִּׁיחֶךָ! זְכֵרָה לְחֶסֶדְךָ דָּוִד עַבְדְּךָ!". דמותו של דוד היא אבן יסוד בבנין האומה, ומופת מוסרי לבניה מדור לדור - "דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם!"</p> <p>מאידך, הכתוב בפרקנו מתאר חטא קשה וכבד, ואיננו חוסך מאומה בתיאור פרטיו וחומרתו, כדברי נתן: "מִדּוּעַ בָּזִיתָ אֶת דְּבַר ה' לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינָיִךָ!?" "וְעַתָּה לֹא תִסּוּר חָרֵב מִבְּיַתְךָ עַד עוֹלָם עֵקֶב כִּי בָזַתְנִי", ואף דוד עצמו מודה בכשלונו החמור: הן בשתי מילותיו הכנות והחדות המופיעות בפרקנו: "חֲטָאתִי לַה'", והן בתפילתו המובאת בתהלים פרק נא: "...בָּבֹא אֵלָיו נָתַן הַנְּבִיא פֶּאֶשֶׁר בָּא אֶל-בֵּת-שֶׁבַע... לָךְ לְבַדְּךָ חֲטָאתִי וְהִרַע בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי..".</p> <p>נמצא, שאין חטאו של דוד מעכב את הכתוב מתיאור גדולת צדקתו, ואין גדולת צדקתו מעכבת את הכתוב מלתאר את חטאו.</p> <p>מעשה בת שבע, אם כן, הוא חלק בלתי נפרד מתיאור אישיותו של דוד. הוא מהווה דוגמה ומופת לעמידתו הנכוחה של אדם מול כשלונו, בלא נסיון להצדיק את עצמו או למעט באחריותו. משעה שנתן הנביא מעמיד את דוד על חומרת מעשיו, מתמצה תגובתו של דוד בשתי מילים: "חֲטָאתִי לַה'!" שעות של נפילה הן שעות קשות, אך הן קיימות שהלא "אָדָם אֵין צָדִיק בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יִחָטָא" (קהלת ז, ט), והחטא אורב לכל אדם, קטן כגדול. אם כן, לא רק בהימנעות מהחטא, אלא גם בעמידה נכחו, נמדדת גדולתו של אדם, על אחת כמה וכמה אדם בעל מעמד ויוקרה, כאשר איננו מנסה להתחמק מאחריותו, אלא פונה באמת ובאמונה לתשובה ולתיקון.</p> <p>ובתלמוד בבלי, מסכת עבודה זרה ד: מובא:</p> <p>"אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: לא דוד ראוי לאותו מעשה (בבת שבע) ולא ישראל ראוי לאותו מעשה (בחטא העגל). לא דוד ראוי לאותו מעשה דכתיב: 'ולבי חלל בקרבי'; ולא ישראל ראוי לאותו מעשה דכתיב: 'מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי כל הימים' אלא למה עשו? לומר לך: שאם חטא יחיד אומרים לו: כלך אצל יחיד (ולמד תשובה מדוד), ואם חטאו צבור אומרים להן - לכו אצל צבור (ולמדו תשובה מדור יוצאי מצרים)".</p> <p>וכן במקומות אחרים בחז"ל המעמידים פרק זה כסמל לתשובה ולתיקון בזמן נפילה: "דוד - הקים עולה של תשובה!" ור"י אברבנאל סיכם פרשה זו כי דוד "חטא מאד, והודה מאד, ושב בתשובה גמורה, וקבל עונשו, ובזה נתכפרו עוונותיו".</p> <p>אמנם, באשר לחטא נאמרו דעות שונות בחז"ל, ובכללן דעת רבי שמואל בר נחמני הידועה במסכת שבת (דף נו.):</p> <p>"..כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה שנאמר 'ויהי דוד לכל דרכיו משכיל וה' עמו וגו' אפשר חטא בא לידו ושכינה עמו? אלא מה אני מקיים "מדוע בזית את דבר ה' לעשות הרע"? שביקש לעשות, ולא עשה... את אוריה החתי הכית בחרב - שהיה לך לדונו בסנהדרין ולא דנת, ואת אשתו לקחת לך לאשה - ליקוחין יש לך בה דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו.."</p>

על פי מאמר זה דוד לא חטא באשת איש, שכל יוצאי המלחמה בדורו השאירו גיטין ביד נשותיהם, ועל כן נמצאה בת שבע מגורשת במות אוריה, ואף מהכתוב עולה כי נישואיו תקפים, ולא היה על דוד לגרש את בת-שבע, ולא עוד אלא ששלמה שנולד מנישואים אלו היה למלך ישראל ובונה המקדש "וַיֵּלֶךְ אֶתְּהָא אֶתְּהָא וַיִּשְׁלַח בְּיַד נְתָן הַנְּבִיא וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יְדִידָהּ בְּעִבּוֹר ה'" (יב כד-כה).

גם לדעה זו, עדיין לא נמנעה ביקורתנו החריפה של נתן על דוד על "אֲשֶׁר לֹא חָמַל" ונהג על פי חוק מלך בקחתו את בת שבע ובסבבו את מותו של אוריה. להבדיל ממצבות נצחון וספרי זכרון בעולם העתיק המלאים רק דברי שבח והלל לבעליהן, התנ"ך, אשר דברו נכון וקיים, איננו נמנע מלהזכיר גם את חטאיהם של גדולי עולם, וזוהי מסגרת הפרק מתחילתו ועד סופו - בגדולי עולם עסקיני. ובגמרא (יומא פו., סנהרין קז.) מובא שלאחר תשובתו ביקש דוד שתימחק פרשה זו ולא ייזכר חטאו והקב"ה השיבו

נושא נוסף הדורש דיוק בהוראה הוא העיסוק בנושאי האישות. כדרכנו, הצגנו במתווה את הדברים כמתואר בכתוב. על בסיס עקרון זה יציג המורה את הדברים בהתאמה לכיתתו על פי היכרותו. אנו ממליצים להקדיש זמן להוראת המעשה ברצף (שיעור כפול) על מנת שהלימוד יקיף את כל שלבי המעשה ברמת המסגרת - החטא, התוכחה, התשובה והעונש, שהרי "הא בהא תליא".

<p>"לַעֲת צֵאת הַמְּלָאכִים" זוהי הזדמנות לדקדק בקריאה על פי הניקוד: מלכים (המ"ם בשווא. רבים של מלך); ורש"י ביאר "יש עת בשנה שדרך החיילות לצאת, כשהארץ מלאה קמות והסוסים מוצאים תבואה בשדה לאכול".</p> <p>"...וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת-יֹאבֵב...וְאֶת כָּל יִשְׂרָאֵל" חנון בן נחש העמוני ביזה בפעולתו את כבוד ישראל. יתכן שזו סיבת ההדגשה שלפעולה כנגד עמון שלח דוד צבא רב של "כל ישראל".</p> <p>"וַיִּצְרוּ עַל רֵבֵה" הטלת מצור היא פעולת מלחמה שהיתה נפוצה בימי קדם כנגד ערים בצורות. מטרת המצור היא לנתק את אנשי העיר ממזון, מאספקה ומתגבורת. בחלק מהמקרים היו הצרים מנסים להבקיע את חומות העיר כבר לאחר זמן קצר, ובמקרים אחרים היה המצור נמשך זמן ממושך מאד עד שהרעב והצמא הכניעו את תושבי העיר. פעולה שכזו יכולה לקחת גם זמן רב מאד (ויש גם הגיון בכך שהמלך בשלב זה יישאר בבירה). בהמשך הפרק נקרא כי במהלך המצור היה נסיון אחד להבקיע אל העיר. נסיון זה נכשל ואוריה מת. הפעולה אשר הביאה בסופו של דבר לכיבוש העיר היתה כאשר הצליח יואב ללכוד את "עיר המים", אז מיהר לקרוא לדוד להשלמת כיבוש העיר.</p> <p>אליעם ואוריה הם שנים מגיבורי דוד מקבוצת ה"שְׁלִשִׁים" הנזכרים בהמשך הספר בפרק כג: "אֲלֵעָם בֶּן אֲחִיתֶפֶל הַגִּלְגָּי" (פס' לד) "אֹרִיָה הַחַתִּי" (פס' לט)</p> <p>תִּיַר וְחִי נִפְשָׁךְ אִם אֶעֱשֶׂה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה! הדברים שאומר אוריה לדוד חריפים מאד. לא רק שהוא מסרב לדבר המלך, אלא שהוא מתריס כנגדו בגלוי, ועוד מוסיף ונשבע בפני המלך כי לא יציית לדבריו! בנוסף, אוריה מכנה בפני דוד את יואב כאדונו, ואת הלוחמים</p>	<p>א – המערכה והמצור: כעבור שנה מהמערכה הראשונה שהופסקה, כנגד בני עמון, יוצא יואב בראש צבא גדול ומטיל מצור על בירתם, העיר "רְבֵה"; כאשר בזמן זה דוד יושב בירושלים.</p> <p>ב-ה: מעשה בת שבע: דוד התהלך "לַעֲת הָעָרֵב" על גג ביתו, ונתקל במראה אשה רוחצת (בביתה או בחצרה); הוא שולח לברר מי היא ומוצא כי זו היא "בֵּת שְׁבַע בֵּת אֲלֵיעָם אִשְׁתְּ אֹרִיָה הַחַתִּי"; דוד שולח לקחת את האשה, שוכב עימה, והיא שבה אל ביתה; כעבור זמן קצר שולחת אליו "וַתִּגַּד לְדָוִד וַתֹּאמֶר הֲרֵה אֲנִי".</p> <p>ו-ז: מעשה אוריה החתי: דוד שולח להביא את אוריה משדה המערכה ומצווה עליו לרדת לביתו (כדי שיחשבו כי ממנו הרתה - רש"י לפס' ו, רד"ק לפס' ח) אך אוריה מסרב ונשבע כי לא יעשה כן: "הָאָרוֹן וַיִּשְׂרָאֵל וַיהוָה יִשְׁבִּים בְּסֻכּוֹת וְאֲדָנִי יֹאבֵב וְעַבְדִּי אֲדָנִי עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה חֲנִים וְאֲנִי אֲבֹא אֶל בֵּיתִי לְאֹכַל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׁכַּב עִם אִשְׁתִּי?"</p> <p>דוד משאיר את אוריה יום נוסף בירושלים, ביום זה סועד אוריה בארמון, שותה ומשתכר לפני דוד, אך עדיין לא יורד אל ביתו; דוד שולח "סֹפֵר" (אגרת) ביד אוריה אל יואב בשדה הקרב: "הִבּוּ אֶת אֹרִיָה אֶל מוֹל פְּנֵי הַמַּלְחָמָה הַחֲזָקָה וְשִׁבְתֶּם מֵאֲחֵרָיו וְנָפְהָ וּמָת".</p>	<p>חטא דוד ובת שבע</p> <p>פרק יא החטא</p>
---	---	---

<p>בשדה הקרב כעבדיו של יואב – "ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה חנים". על סמך הדברים האלו דעת רבי שמואל בר נחמני (שבת נו:) היא שאוריה היה "מורד במלכות", ורשאי היה דוד לדונו למיתה, אלא שהיה עליו לעשות זאת במשפט, ולפי סנהדרין.</p> <p>מי הכה את אבימלך בן ירבעם? יואב יודע שדוד נזהר מאד בדרכי המלחמה וכי עלול לכעוס על האבדות בנפש במלחמה מול חומות העיר. ידוע לכל שהאיזור הסמוך לחומות מהווה מעין שטח נחות עבור התוקפים, עד כדי כך שגם אשה חלשה יכולה לנצל את יתרון הגובה ולהרוג לוחמים מיומנים באמצעות אבן. התקדים הידוע לענין זה היא האשה מתבץ אשר הרגה את את אבימלך באמצעות "פֶּלַח רֶכֶב" - אבן טחינה ביתית. זוהי הזדמנות מצוינת לתרגל את ההתמצאות בתנ"ך ולתת לתלמידים להזכיר לנו "מי הכה את אבימלך בן ירבעם?" תוך איתור הפרק מספר שופטים וקריאה מתוכו.</p>	<p>טז-כה: מות אוריה: יואב שולח את אוריה עם כח של לוחמים להילחם בסמוך לחומות העיר; בני עמון יוצאים משער העיר לחסום את התוקפים אך נסוגים "עד פֶּתַח הַשָּׁעַר"; כאשר מתקרבים הלוחמים אל חומות העיר יורים עליהם "המוֹרָאִים" (יורי חיצים או אבנים) ולוחמים מצבא ישראל, ובהם אוריה, נהרגים; יואב שולח שליח לדוד ומתדרך אותו כי אם יכעס דוד לשמע הפעולה הכושלת, וישאל את השליח מדוע לא נזהרו מלהתקרב אל החומות, ישיב לו כי "גַם עִבְדְּךָ אֹרִיָּה הַחַתִּי מֵת"; אמנם, דוד מקבל את דברי השליח ומחזיר בפיו דברי חיזוק ליואב: " כֹּה תֹאמַר אֶל יוֹאֵב אֵל יִרְעֵ בְעֵינֶיךָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה כִּי קָזָה וְקָזָה תֹאכַל הַחֶרֶב. הַחֶזֶק מִלַּחְמָתְךָ אֶל הָעִיר וְהָרְסָה".</p> <p>כו-כז: בתום ימי האבל על אוריה שולח דוד ולוקח את בת שבע; מהריון הראשון נולד בן; הכתוב מסיים את המעשה בתוכחה קשה כלפי דוד: "וַיִּרַע הַדָּבָר אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד בְּעֵינֵי ה'".</p>	
<p>המשל מדוע צריך לומר דברים באמצעות משל? המשל מאפשר לשומע להפיק משמעות חדשה מן הדברים, על ידי התבוננות עליהם מתוך הזווית הייחודית של סיפור המשל. ואמנם, דוד לא עמד על חומרת מעשיו אלא באמצעות משל נתן, ושפט את העשיר בחומרה רבה בלא שידע כי את משפטו הוא חורץ. המשל בפרקנו נקרא "משל כבשת הרש". נשאל את התלמידים איזה עוד משל מפורסם הם מכירים? (משל יותם, שופטים פרק ט). בהמשך הספר נלמד על עוד משל מפורסם – משל האשה התקועית.</p> <p>באמצעות המשל הוכיח נתן את דוד, שעל אף ריבוי הנשים שהותרו לו על פי משפט המלך, לא נמנע מליטול אשתו של אחר, אשר איננה שייכת לו. המשל מציג בצורה מרגשת וחרפה את ענין השייכות לאחר – עד כמה משמעותית הכבשה לאיש הרש, ובכך מעורר זעם רב על העשיר המפגין עוול וחוסר רגישות בקחתו את כבשת הרש "לעשות לאיש הבא אליו".</p> <p>הנמשל תחילה ימפה המורה עם התלמידים (על הלוח, או כמשימה לתלמיד) את פרטי המשל המרכזיים, לפי שיקול דעתו, ואחר כך יציגו התלמידים למולם את פרטי הנמשל: העשיר, העני, העיר, "צאן ובקר הרבה" הכבשה, ההלך, והפעולה – "ויקח את כבשת הרש"</p>	<p>אד - משל כבשת הרש: נתן בא אל דוד ומספר לו את סיפור המשל:</p> <p>"שְׁנֵי אַנְשִׁים הָיוּ בְעִיר אַחַת אֶחָד עֹשִׂיר וְאֶחָד רָאשׁ לְעֹשִׂיר הָיָה צֹאן וּבֶקֶר הַרְבֵּה מְאֹד וְלָרֶשׁ אֵין כֹּל כִּי אִם כֶּבֶשֶׂה אַחַת קִטְנָה אֲשֶׁר קָנָה וַיְחִיָּה וַתִּגְדֵּל עִמּוֹ וְעַם בְּנֵיו יִחְדּוּ מִפֶּתַח תֹּאכַל וּמִכֹּסוֹ תִשְׁתֶּה וּבְחִיקוֹ תִשְׁכַּב וַתְּהִי לוֹ כְּבַת וַיָּבֵא הַלֵּךְ לְאִישׁ הָעֹשִׂיר וַיְחַמֵּל לְקַחַת מִצֵּאֲנוֹ וּמִבְּקָרוֹ לְעֲשׂוֹת לְאִרְחֵ הַבָּא לוֹ וַיִּקַּח אֶת כֶּבֶשֶׂת הָאִישׁ הָרֶאשׁ וַיַּעֲשֶׂה לְאִישׁ הַבָּא אֵלָיו"</p>	<p>פרק יב התוכחה והעונש</p>

<p>ההלך רש"י פרש שהוא היצר – רצונו ותאוותו של האדם שעליו לספק. רש"י מביא את דברי חז"ל היפים על דרכו של היצר, אשר נסמכים על שלשה כינויים שונים לאותו אדם בפסוק אחד! (פ'ס ד) "דימה את יצר הרע תחלה להלך שעובר לדרכו ואחר כך לאורח שנעשה אכסנאי ואחר כך לאיש שהוא בעל הבית". כך הוא טבעו של אדם – הרבה דברים מתחילים באקראי, והאדם משוכנע כי אין בכוחה של חוויה אקראית "להתאכסן" בקרבו, אך בפועל, כאשר איננו נמנע ממפגש אקראי זה, הדבר יכול להתבסס חיש מהר ולהפוך לנוהג קבע שקשה מאד להיפטר ממנו.</p> <p>"בן מות האיש... ואת הכבשה ישלם ארבעתים" תשלום הארבעה הוא על פי הדין האמור בספר שמות (כ"א, לז): "כי יגנב איש שור או שׂה וטבחו או מכרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השׂה", אולם ההצהרה "בן מות" איננה כמובן מן הדין, ונאמרה בחרון אפו של דוד לנוכח העוול שתואר במשל "ועל אשר לא חמל", כדברי המצודות: "... ולזה הוא בן מות, על אשר לא חמל על רוב עניו, ולכן חייב מיתה בחוק משפט המלך"</p>	<p>ה-ו: דוד חורץ את דינו של העשיר: בן מות האיש העשה זאת... ואת הכבשה ישלם ארבעתים!..!</p> <p>ז-יב: התוכחה והעונש: "ויאמר נתן אל דוד: אנה האיש! נתן מפרט באזני דוד את חטאיו: "את אוריה החתי הכית בחרב ואת אשתו לקחת לך לאשה ואותו הרגת בחרב בני עמון". נתן מדגיש את חומרת הדברים ואת העונש שיבוא בשל כך: "מדוע בזית את דבר ה' לעשות הרע בעיני?... ועתה לא תסור חרב מבידתך עד עולם עקב כי בזתני... כה אמר ה' הנני מקים עליך רעה מבידתך ולקחתי את נשיך לעיניך.."</p>	
<p>בפרקנו מופיעות רק שתי מילים של הכרה בחטא: "חטאתי לה", ושתי מילים אלו הן מוקד הפרק. כל מילה נוספת רק תקהה את עוצמתן של שתי מילים אלו, המגלמות הכרה מוחלטת בחטא, ללא נסיון קל שבקלים להתחמק או להצטדק. אמנם, בספר תהלים בפרק נא מתברר כי בשעה זו מתפלל דוד תפילה גדולה לה'. פרק זה רווי במשפטי תחינה, צער, תשובה ובקשות, אשר חלקן גם משמשות בתפילותינו. ראוי להזכירו כדי לקבל את התמונה השלמה על תשובתו של דוד המלך:</p> <p>למנצח, מזמור לדוד בבוא אליו נתן הנביא כַּאֲשֶׁר בָּא אֶל בֵּית שֶׁבַע: חַנְּנִי אֱ-לֹהִים כַּחֲסִדְךָ כְּרַב רַחֲמֶיךָ מִחַה פְּשָׁעֵי! כַּבְּסֵנִי מֵעֹנֵי וּמַחְטָאֵתִי, תַּחֲטָאֵנִי בְּאֵזוֹב וְאֶטְהַר!.. לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי אֱ-לֹהִים וְרוּחַ נְכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי! אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קִדְשְׁךָ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי, הַשִּׁיבָה לִי שִׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה תִּסְמַכְנִי!.. אֲלַמְּדָה פְּשָׁעִים דְּרַכִּיךָ וְחַטָּאִים אֲלִיד יִשׁוּבוּ! ה' שְׁפֹתַי תִּפְתַּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ! לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱ-לֹהִים לֹא תִבְזֶה.."</p> <p>מות הילד הראשון: תלמידים יכולים לשאול במה אשם התינוק, ואמנם אין אנו יודעים חשבונות שמים, ומדוע נלכד אדם בחטא זולתו. ייתכן שיש דברים שאיננו יודעים, והם גם לא מסופרים בסיפור הזה. דוד על כל פנים מודע לאחריותו בדבר זה והוא אכן מתנפל ומתפלל לפני ה', ולאחר מותו - "ויבא בית ה' וישתחו" בית ה' הוא כנראה האוהל שבו שכן ארון ה' בירושלים. דוד רק מחליף את בגדיו, ובא להשתחוות בבית ה' בטרם ירד אל ביתו.</p>	<p>יג – טו: תשובת דוד: ויאמר דוד אל נתן: חטאתי לה! ; הקב"ה מקבל את תשובת דוד - "גם ה' העביר חטאתך לא תמות", אך אין בקבלה זו כדי לבטל את ביזוי כבוד ה' אשר היה במעשיו ואת החיוב בעונש, ו"גם הבן הילד לך מות ימות".</p> <p>טז-כ: מות הילד הראשון: הילד אשר נולד לבת שבע נעשה חולה אנוש, ודוד מתנפל לפני ה' בתפילה, בצום ובסיגופים עבור הילד – "ויבקש דוד את הא-להים בעד הנער ויצם דוד צום וזבא ולן ושכב ארצה", וחרף הפצרות זקני ביתו "לא אבה ולא ברא אתם לחם", אך תפילתו לא נענתה ו"ביום השביעי וימת הילד".</p> <p>כא-כג: הדו-שיח בין דוד לעבדיו, המסביר את ההבדל בין התנהגותו בזמן בו הילד גסס לבין התנהגותו לאחר שמת, שעיקר צערו ותחינתו היו עד שלא מת, כדי לשנות את הגזרה: "מי יודע ויחנני ה' וחי הילד" אולם לאחר שמת הילד אין עוד בידו לעשות דבר: "האוכל להשיבו עוד? אני הלך אליו והוא לא ישוב אלי"; דוד עולה להשתחוות לפי ה', ומקבל את מעשה ה' הבא לייסרו על חטאו.</p>	

<p>השתחויה זו בפני ה' לאחר מות הילד מהווה הכרה ברצון ה' וקבלת הייסורים כחלק מההכרה בחטא.</p> <p>ובמשנה נאמר: "חייב לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה שנאמר ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך... בכל מידה ומידה שהוא מודד לך הוי מודה לו בכל מאוד מאוד" (ברכות ט, ה)</p> <p>"כי נאץ נאצת את איבי ה'" דוד חטא לה' כמובן ולא לאויבי ה', אלא כיון שהנביא משתמש כאן במילים כה חריפות – "נאץ נאצת את" הוא נמנע מלהשלים ביטוי זה במפורש כלפי שמים, ונוקט בלשון שהיא דרך כבוד כלפי מעלה.</p>	<p>כד-כה: לידת שלמה: כעבור זמן נולד בן שני לבת-שבע והיא קראה את שמו שלמה ("להורות כי שלום יהיה בימיו" – מצו"ד). בן זה אהוב ורצוי לה', ואף נתן נשלח על ידי ה' "ויקרא את-שמו יְדִידָהּ בְּעִבּוֹר ה'".</p>	
<p>"וילחם יואב ברבת בני עמון" מאחר והיינו שקועים בלב המעשה שארע עם דוד בירושלים, יש צורך לחזור ולהזכיר את המלחמה שבינתיים מנהל יואב ברקע, אל מול רבת עמון (מערכה שהחלה כתגמול לבזיון שביזה חנון את דוד ושליחיו - תחילת פרק י). רקע זה גם מסביר כמה פעולות מיוחדות שנעשו בעת לכידת העיר: ההקפדה כי דוד עצמו יכבוש את רבה, נטילת הכתר הסמלית מעל ראשו של חנון, ופעולת ההרתעה הקשה אותה עשה דוד "לכל ערי בני-עמון".</p>	<p>כו-לא: יואב מצליח ללכוד את "עיר המים" - לקרב את נפילת העיר רבה על יד ניתוק מקורות המים; יואב שולח לדוד לירושלים "ועתה אסף את-יתר העם וחקנה על העיר ולקדה פן אלכד אני את העיר ונקרא שמי עליה"; דוד כובש את רבה, נוטל את כתר חנון לראשו וניקם בבני עמון מכה רבה על הבזיון אשר נהגו בשליחיו, ובעם ישראל כולו (ע' תחילת פרק י!)</p>	<p>כיבוש רבת עמון</p>